Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 24Tl032	**Kerkrade, 16 mei 2024**

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 24Rb038

Onderwerp
Begroting 2025 GGD Zuid-Limburg

Beslispunten
1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2023 van de GGD Zuid-Limburg;
2. Een positieve zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2025 GGD Zuid-Limburg;
3. Aan de GR aanvullend kenbaar te maken dat - in verband met het verkrijgen van meer helderheid over de financiële perspectieven voor 2025 en verder voor onze gemeente - later dit jaar richting de GR een verzoek zal worden gedaan om een besparing te vertalen (indicatief een taakstelling van 5-10%) in de begroting voor 2026;
4. De GGD hierover middels bijgaande conceptbrief op de hoogte te stellen;
5. Het te dekken financiële tekort over 2025 ad. € 409.574 mee te nemen in de brede belangenafweging die plaatsvindt in het kader van de behandeling van de Gemeentebegroting 2025.

Inleiding
De GGD Zuid Limburg (hierna kortweg GGD) is een gemeenschappelijke regeling en is de centrale gezondheids-dienst voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Gemeenten bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid voor inwoners van Zuid-Limburg.
De Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD kent drie programma's:
1. GGD: Binnen het programma GGD wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), het Vangnet Openbare Gezondheidzorg (OGGZ) en de forensische geneeskunde.
2. Jeugdgezondheidszorg (JGZ): De JGZ levert in alle gemeenten van Zuid-Limburg preventieve en vroeg signalerende zorg voor alle kinderen vanaf zwangerschap tot 18 jaar. Voor bepaalde doelgroepen levert de JGZ ook specifieke interventies die de gezondheid van kind en gezin helpen bevorderen.
3. Veilig Thuis (VT): Dit is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft: burgers én professionals.

Zoals gebruikelijk heeft het Dagelijks Bestuur van de GGD de Zuid-Limburgse gemeenteraden uitgenodigd om hun zienswijzen ten aanzien van de Begroting 2025 kenbaar te maken. Ter kennisname heeft de GGD hierbij ook het Jaaroverzicht 2023 bijgevoegd. De gemeenteraden kunnen hun zienswijzen tot uiterlijk 28 juni[1] a.s.

[1] Voor onze gemeente staat de behandeling in de commissie en de gemeenteraad gepland op respectievelijk dinsdag 17 juni en 3 juli a.s.. Daarom zal de portefeuillehouder het Algemeen Bestuur van de GGD informeren over de uitkomst van de behandeling in de raadscommissie. Dit is een voor de GGD werkbare procedure, die eerder is toegepast (zo ook vorig jaar).

indienen. Vervolgens zal het Dagelijks Bestuur deze stukken ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de GGD voorleggen. Daarin kunnen dan de gemeentelijke zienswijzen worden meegenomen.

Doelstelling

1. De gemeenteraad in de gelegenheid stellen om zijn zienswijze op de Begroting 2025 van de GGD kenbaar te maken en kennis te nemen van het Jaaroverzicht 2023;
2. De financiële consequenties van deze stukken in de gemeentebegroting verwerken.

Argumenten

Jaaroverzicht 2023

In de jaarstukken 2023 legt de GR GGD verantwoording af over de resultaten van het jaar 2023. Voor 2023 is sprake van een positief resultaat van € 1.097.887. Dit is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	**Bedrag**
GGD (Basisdiensten)	€ 1.314.578
JeugdGezondheidsZorg (JGZ)	-/- € 262.720
Veilig Thuis (VT)	€ 46.029
Totaal:	**€ 1.097.887**

Dit resultaat komt vooral voort uit het positieve resultaat op de programmalijn GGD. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de extra middelen vanuit Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Integrale Zorg Akkoord (IZA) en de versterking van de pandemische paraatheid bij infectieziektebestrijding (VIPP). In overeenstemming met bestuurlijke afspraken is zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om reguliere activiteiten te financieren uit de GALA en IZA middelen. Hierdoor is een positief resultaat van ruim € 900.000 gerealiseerd. Daarnaast zijn in het programma GGD alsook het programma Veilig Thuis enkele vacatures later of niet ingevuld.
Overigens hebben in alle programmalijnen de cao-wijzigingen 2023 een negatief effect op het resultaat, met name bij JGZ. Dit heeft te maken met het feit dat de gecompenseerde index over 2023 lager is dan de daadwerkelijke cao-effecten.

In lijn met de bestuurlijke afspraken heeft het Algemeen Bestuur van de GGD besloten om:

- Het negatieve resultaat van JGZ (€ 262.720) te verrekenen met het positieve resultaat op de programma's Veilig Thuis en GGD;
- De nog openstaande projectenkosten JGZ (€ 131.431) te verrekenen met het positieve resultaat op het programma GGD.
- Een deel van het positieve resultaat (€ 300.000) in een bestemmingsreserve te zetten voor het uitvoeren van regionale preventieactiviteiten. Dit omdat GALA en IZA pas net zijn gestart;
- Het dan nog resterende positieve resultaat GGD (€ 666.456) te storten in de algemene reserve. Dit komt ten goede aan het weerstandsvermogen van de GGD.

Dit betekent dan ook dat de Zuid-Limburgse gemeenten niet hoeven bij te dragen in het negatieve resultaat van JGZ. Daarnaast moet worden opgemerkt dat de GGD al jaren een (te) lage algemene reserve heeft, ondanks de toevoeging van 2023, en daarmee een als ruim onvoldoende te kwalificeren weerstandsvermogen (en een theoretisch risico voor de deelnemende gemeenten).

Begroting 2025

De GGD stelt jaarlijks een begroting op met daarin de baten en lasten voor het komende kalenderjaar. De nu voorliggende begroting 2025 is gebaseerd op de regionale gezondheidsnota 'Zuid Springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid', het bestuurlijk vastgestelde Meerjarenbeleidsplan (MJP) en de

Meerjarenbegroting 2024-2027. Deze laatste twee documenten zijn na een uitvoerig zienswijzetraject (met een positieve zienswijze vanuit Kerkrade) in het voorjaar van 2023 in juli 2023 unaniem door het Algemeen Bestuur van de GGD vastgesteld. Daarbij is bepaald dat de extra bijdragen vanuit de gemeenten die met dit meerjarenplan zijn gemoeid, gefaseerd worden ingevoerd over het begrotingsjaar 2024 en 2025.

De nu voorliggende begroting 2025 is dus conform de al vastgesteld beleidslijnen en financiële kaders. ***Er is geen sprake van nieuw (financieel) beleid***. Concreet betekent dit dat de begroting 2025 gelijk is aan de begroting 2024, met uitzondering van de afgesproken indexering en natuurlijk de toevoeging van de tweede fase van de uitvoering meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Hierbij is ook rekening gehouden met landelijke ontwikkelingen in het kader van de versterking infectieziektebestrijding pandemische paraatheid (VIPP) en de verstrekte opdracht in het kader van GALA en IZA.

In de begroting 2025 is de Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR) niet meer opgenomen. De GHOR wordt namelijk per 1 januari 2025 onderdeel van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Dit heeft geen financiële impact voor de gemeenten.

Kanttekeningen

Gemeenten worden de komende jaren geconfronteerd met forse budgettaire ingrepen vanuit het Rijk. De hieruit voortvloeiende bezuinigingsopgave raakt ook de verbonden partijen. Gelet hierop wordt voorgesteld om in de zienswijze navolgende tekst op te nemen:

“In de loop van 2024 verwachten wij meer helderheid te krijgen over de perspectieven voor 2025 en verder voor wat betreft de gemeentelijke financiën. Een vertaling hiervan in consequenties richting onze gemeenschappelijke regelingen (indicatief een taakstelling van 5-10%) volgt dan ook later dit jaar met het verzoek om voorstellen te doen hoe een dergelijke besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij overigens aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten worden opgepakt. “

Financiën

Jaarrekening 2023

De Jaarrekening 2023 wordt afgesloten zonder dat er een extra bijdrage wordt gevraagd van de gemeenten en wordt enkel ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden.

Begroting 2025

De ontwerpbegroting 2025 GGD Zuid-Limburg ziet er als volgt uit:

Omschrijving	**Bedrag**
Programma GGD	€ 22.063.000
Programma JGZ	€ 23.591.000
Programma Veilig Thuis	€ 8.806.000
Totaalresultaat	**€ 54.460.000**

De gemeentelijke bijdrage hierin van de gemeente Kerkrade bedraagt € 3.256.674. In de gemeentebegroting is echter voor de taken van de GGD € 2.847.100 opgenomen, zie ook bijgaand dashboard. Daarmee komt het tekort voor 2025 uit op € 409.574. Voorgesteld wordt om dit tekort mee te nemen in de brede belangenafweging die zal plaatsvinden in het kader van de behandeling van de Gemeentebegroting 2025.
De GGD-begroting 2025 bevat, zoals eerder vermeld, geen beleidswijzigingen. De kostenstijgingen komen dus enkel voort uit de toepassing van wettelijke indexeringen en de toevoeging van de tweede fase van de uitvoering meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

Zoals onder “Kanttekeningen” is aangegeven, zal in de antwoordbrief aan de GGD aanvullend kenbaar gemaakt worden dat - in verband met het verkrijgen van meer helderheid over de financiële perspectieven voor 2025 en verder voor onze gemeente - later dit jaar richting de GR een verzoek zal worden gedaan om een besparing te vertalen (indicatief een taakstelling van 5-10%) in de begroting voor 2026.

Communicatie
In een gezamenlijke commissievergadering zullen de financiële gevolgen van de begrotingen van de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen inzichtelijk worden gemaakt. Zoals eerder vermeld in een voetnoot ligt dit voorstel voor in de raadscommissie van dinsdag 17 juni en vervolgens in de raadsvergadering van 3 juli 2024.
Gezien de aanlevertermijn van de stukken zal, in afstemming met de GGD en de portefeuillehouder, vanuit gemeente Kerkrade het gevoelen vanuit de commissie worden ingebracht bij het Algemeen Bestuur van de GGD. Na besluitvorming in de gemeenteraad zal het raadsbesluit via bijgevoegde conceptbrief worden verzonden naar de GGD.

Burgerparticipatie
De begroting en de zienswijze van onze gemeente kunnen via de gemeentelijke kanalen door belanghebbenden worden ingezien. Dit is de participatietrede Informeren.

Uitvoering
Het Algemeen Bestuur van de GGD is voornemens de Begroting 2025 vast te stellen op 28 juni 2024. Zoals vermeld, zal de portefeuillehouder het Algemeen Bestuur van de GGD informeren over de uitkomst van de behandeling in de commissie. Dit is een voor de GGD werkbare procedure, die eerder is toegepast.

Gezondheid en Vitaliteit
Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners is een kerntaak van de GGD. Daarom maakt de GGD ook deel uit van het netwerk van organisaties en voorzieningen dat voor de trendbreuk in Zuid-Limburg moet gaan zorgen: gezondheidsachterstand t.o.v. het landelijk gemiddelde inlopen en daarmee de trend breken.
De GGD is vanzelfsprekend ook een belangrijker partner in ons VIE-programma.